

Gudrun Secher: erindringer fra krigens tid i Sechers købmandsgård.

Vi var alle fire kommet hjemmefra, da krigen begyndte, men vi kom da hjem og fulgte med i, hvad der skete på stedet. Ikke længe efter d. 9. april beslaglagde tyskerne hestestaldene, der ellers godt kunne bruges igen, nu der ingen benzin var til privatkørsel. Hele krigens tid var der nu tyske heste og vogne i gården med oppassere og vagter. Tilsyneladende blev de ikke brugt til noget som helst, men de var der, og hestene blev på skift spændt for og kørte en tur på landet for at holde dem i form. Ingen af os har nogensinde bemærket, at de havde et fornuftigt læs med. Hvad i alverden meningen var med at opretholde det i fem lange år, er aldrig gået op for nogen. Det var det rene spild. Oppasserne var ikke Hitlers flotteste soldater, men små triste folk, der ikke havde noget rigtigt at bestille. De sad mest og slikkede solskin på en kornsæk op ad stalddøren, for de skulle jo være der. Det kunne jo ikke undgås, at familien og personalet smilede og nikkede til dem. Mor kunne endda finde på at stikke dem en bakke med kaffe og brød, for "de arme stakler er nok ligeså kede af Hitlers krig som vi". Men mere blev det absolut ikke til. De sov der også om natten, og de var der temmelig længe ad gangen. Nogen udskiftning var der dog. Navnlig sidst på krigen, da det tyndede ud i Hitlers soldaterrækker. Engang var på samme hold en 17-årig dreng og hans bedstefar. Det var drøjt for mor at se. I 1944 den 17. maj om morgenen fandt man den ene nattevagt. Han havde hængt sig. Det var mors fødselsdag, og da hun kom over i kælderen under pakhuset for at hente lagkagen, der var bagt dagen før og sat i kælderen for at holde sig frisk, var det halve af den spist. Ak dog, soldaten havde vel ikke engang kunnet nyde den, og resten af den blev i hvert fald ikke spist.

Så snart tyskerne begyndte at komme i butikken for at handle, gav far besked om, at han nok selv skulle ekspedere dem. Han havde nemlig tilbragt et år i Hamburg som ung. Han bar sig meget snedigt ad, for når de bad om "butter", rakte han dem sæbe, og ville de have tobak, fik de barberblade osv. Snart gik rygten mellem tyskerne i byen, at den købmand var da komplet skør, så de holdt op med at komme og gik andre steder hen.

En dag nogle år ind i krigen kom nogle fine tyske officerer ind på fars kontor og meddelte, at de ville beslaglægge det store pakhus omgående, for det skulle bruges til at opbevare alt løvsøre fra Grenaa-Hundested-færgerne, som skulle bruges til troppetransporter. Far optrådte meget koldblodigt og sagde, at selvfølgelig skulle de få det, som de ønskede det, men der lå jo en del varer, og kunne han ikke få en dag til at omplacere tingene. Det ville lette det hele for begge parter. Det gik de villigt ind på, heldigvis. En anden ting var, at der kun var én dør til pakhuset, og den blev låst om natten, for far fik lov til at beholde kælderrummene, som tyskerne ikke havde brug for. Derfor skulle han gerne have nøglen hængende på nøglebrættet ved kontorpulten. Det gik de med til, før når de skulle inspicere, ville det altid være i forretningstiden, og så kunne de jo bare komme ind og hente nøglen. Far fik travlt, da de var gået, med at underrette en gruppe modstandsfolk, der havde deres våben oppe på toploftet ved siden af dueslaget. Samme gruppe havde fyldt benzintanken, der stod midt i gården, med lækker benzin til senere brug. Officielt var tanken tom. Det var nu en lidt farlig tid at leve i. Hvem vidste hvad, og kunne folk holde mund? Far advarede altid sine sønner mod at være med i modstandsgrupper, for I er så unge. De troede til gengæld, at han var en værre bange vatnisse. Først da det hele var overstået, kunne man fortælle sine historier og personlige oplevelser, og vi ved nu, at far var temmelig bange for at blive meldt for sin hjælpsomhed og bombet ud, som det skete mange steder. Heldigvis blev han da sparet for det.